

Թռղած երկիրը փրկելու խնդիրը՝ մի զքաղվելի անհերեթ դասմություններով

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

2012 թվականի ըլուցեի կատարողականն արդեն երեք օր բնաւրկվում էր Ազգային ժողովում, եւ այդ ընթացքում ընդդիմադիր դաշտամավորները մի լավ հասցրին կառավարության հոգին ուժել իրենց բնադատությանը. խոսեցին անմ իմչից՝ կատարողականի թվերի անաժահավառությունից, Նավասարդ արք. Կայունից ու օֆհուրում *Sberbank* Ասորամանի անունու

գրանցված ճենարկությունից, արտագաղթի մեծացող ծավալ-ներից, սոցիալական վաս վիճակից, ցանցաթաղանթի նման շայաստանը դատած կոռուպցիայից, 50 տոկոս սպվերից, ու նրանք բոլորը, ԲՀԿ-ն ներառյալ, չէին վեերկելու կատարողականի օգտին:

Իր Եղրափակիչ Ելույթում վարչապես **Տիգրան Սարգսյանն** անդրադարձավ նաև իր անվան ընտրությունահին Ալեքսանդր:

ՆԵԾԵԼՎ, որ փողերի լվացման դեմ
դայլարի հայեցակարգն ու մե-
խանիզմներն իր անմիջական դե-
կավարությամբ են նեղորվել, ինը
տեսյակ է օֆշորային գոտուց ու
հաշիվներից, այնուև որ օֆշո-
րային գոտում ձեռնարկություն
ստեղծելու եւ ուրիշի բիզնես խթ-
լու կամ փողերի լվացման մե-
ղադրամի առումով ավելի ան-
հետեւ սիւնմա դժվար էր կառու-
ցել:

Stu tq 2

Սուկվայում սղանվել է Հովհաննես Մուրադյանը՝ ՔԱՅՈ ընկերության սեփականատերերից մեկը

թյան, այնպես էլ նրան թալանելու
վարկածները:

Տեղեկացնենք, որ ԲԱՍՈ ընկերությունը ռուսասանյան ճակարտակով հայտնի արդյունաբերական-ժինարարական կազմակերպություններից է: Մովկայում եւ Մովկայի ճարգում ընկերությունը կառուցել է քազմաթիվ բնակելի, բիզնես, ճարգական հանայիրներ,

Ընկերությունն ունի նաև արդյունաբերական ձեռնարկություններ։ Ընկերությանը է ղատկանում Յուստրովվաների հայտի ղալաքը, որը գտնվում է բայց վերականգնվել եւ արժանապայել տեսք է սացել ԲԱՍՕ-ի ընորհիվ։ Նա խուռան համատեղ ներդրումային ծրագրեր է իրականացնում Սարդյան Արաքիայում՝ գործընկեր ունենալով այդ ենկրի արթայազմին։ Քայաստանում ԲԱՍՕ-ին է ղատկանում Երեւանի Կ. Դեմիրճյանի անվան մարզահամերգային համալիր։ ԲԱՍՕ-ի ղեկավարը Մուրադ Մուրադյանն է, որը վերջերս նշանակվել է Քայաստանի արտակարգ եւ լիազոր ռեսուրսների վարչության նախարար։

W. II.

Պատր Խոստվանեց «Միասեռական լոքրիի» գոյությունը Վատիկանում

ավագ ընկերների հետ «ռոմանիկ-կական» հարաբերություններին:

Ավելի վաղ հայորդպետ էր, որ
Չոնդի դաստի ռուսել է առաջի-
կա աշխատանքի մեջ աշխատանքի
գերակայություններից մեկը՝
դարձնել Վասիլիկանի վարչական
մարմնին կառուցվածքային
եղութեանը:

յու բացականեալ. Ես ունեա
նա խոսնվամել եր, որ ինքը «ան-
կազմակեր» ճարդ է, այնուա որ
հետև չի լինի հաղթահարել եւե-
լեցական բյուրոկրատիայի դի-
մադրությունը:

ԱՍՏԽԿ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
...ՔԵԼԲԱՇՎԻ ԳՐԱՎՈՐՄԱՆ ՅԱՆ
ՏԵՂԱՆԵՐԸ ՊՐԱԳԵԼԱՏՐՎՈՒՄ ԵՆ
3000-ԱԿԱՆ ՊՈՒԲԼԻԿՈՒՄ: Այդ օրը
ԴԻՐԻԿՈՒՄ ԳՏԱՎՈՂ ՏԵՂԱՆԵՐԻ ՄՆԿԱՐ,
ՄԻ ԵՂՋԻԿ ԱԿԱՏԵԼԻՎ, ԿՐԱԿՈՒՄ Է ՈՆ
ՎՐԻՄՈՒՄ: ԼՆԻՐ ՀԱՍՑՈՒՄ Է ՄԱՆ-
ՔԵՐԻՆ: Ի՞ն կանչելով ճախո-
ղակ «ոռորդին»՝ ասում է.

- Լսած եմ, դեռական փամ-
փութեան որս ըրած ես, ենք ո՞վ է ի-
րաւունք սկսել:

- Հրամանատար, Թելքաջարից
այնքան փամփութես, զինամթեր

Ենք վերցրել, որ մի կրակոց ի՞նչ է:
 - Զինվորը զինվոր է, եթ ունի
 դետական նշանողություն: Այդ
 փամփութեանը հայրենիքի
 դաւագանության համար են: Որ-
 պես դատիք բն սացած 3000
 ռուբլուն կավելացնեն եւս 2000
 եւ ևնուծեն որպես տուամբ:

Այս ու նման դատմություններ գորածաւորում հաճախ կլինի: Մոնթեի հետ կաղված ամեն ինչ՝ խոս, արտահայտվում ու դրվագներ, 20 արի անց էլ հետաքրքրում է զինվորներին ու սպառներին: Մոնթեի հանդեմ առանձնահատուկ սեր ու վերաբերումներ կա բոլոր գորածաւորում: Զորամասերի դատերին, ի թիվս այլ հերոսների, նաև նկարներն ու

Սուրբ. Զինվոր զինվոր է, երբ ունի մետական մածողություն

թեւավոր խոսքեն են: Այս լուսանկարը (*stbu cawrnišnakanirjwab mñq*) արվել է Նախորդ տարի ԼՂՄ Մարտնին 2-րդ գրամատում Ծրբանալու սահմերամի շարհ:

զինվորների ամենասիրելի գրեթե՝
Ի՞նչ է «Ապօն»:

Հարվանի Արման Սահակյանը
մինչ բանակ գալը Սոնթեի նա-
սին շատ բան չփետք: Գիտե՞, ո-
սկիցութահայ է ու դատեազմի-
ժանանակ է զոհվել: «Մի անզան-
դասախոսություն էին կազմա-
կերթել ու դատնում էին Սոնթեի
մասին, մեր հրամանաւորներից
մի բանիսը դատմեցին կրիպտոների-
ժանանակ Սոնթեի մասին, ի-
դատնությունների, ընտանիքի, թե
ոնց էր Սոնթեն կրվի դատում
ինչ խիս, բայց լավ հրամանա-
շար էր:

Տեսական

Ծննդօքնության հավասարեցի տեղայնացումը թերեւ թերի ոլորշի մասնակիության: Այսու է կարծում սոցիոլոգ Ահարոն Աղիբեկյանը, ըստ որի՝ մեզանում առողջապահությունն առանց այն էլ արդեն մասնակիութեն մասնակիութը է:

Առողջապահության նախարարի
հրամանով այս տարվա մայիսի 1-
ից մարզերի կանայք այլեւս չեն կա-

Կարող են ծննդաբերել գումարվ ծննդօգնության այլ հիմնարկում է ավելի լավ դայնաններում: Ահարն Աղերեկյանը ժետում է, որ ողերֆ է դայնան դրվեր, որ ծննդօգնության հիմնարկներն իրարից հիւլանդների չփախցնեն: Առանց սոցիոլոգի դիտարկման էլ հասկանալի՞ն ովքեր գումար ունեն, կարող են վճարել ու ծննդաբերել իրենց նա-

Ըստ առողջապահության նախարարության տվյալների՝ Դայասանում ենթակայումն կա սաշինացնար ծննդօգնության 64 հիմնարկ, որից 11-ը գործում է Երեւանում, իսկ 53-ը՝ մարզերում, ընդունում 64-ից 6-ը ծննդօգնության երրորդ մակարդակի բուժիմնարկներ են ու կարող են ընդունել տարբերակակի ախտորոշում ունեցող հիվանդի: Նախարարության փոխանցման՝

Հավասարելի ժեղայնացումը կհանգեցնի ծննդօքնության մասնավորեցման

րոյ անվագա ծննդաբերել Երևանում: Եթե ուղեգորում կա դեռի Երևան, ապա ծննդօգնությունը կիմի դետայավերով, սակայն մյուս դեմքերով հոյի կանայք ծննդալուծման համար եթե Երևան են գալիս, ապա դեմք է Վարեն ծննդօգնության սվյալ հիմնարկին: Մարզում բնակվող հոյի կինը, որն ունի նորմալ ընթացքով հիյություն, անվագա ծննդալուծման իրավունք է ունենալու միայն ճարագի Վաշչական տարածի իր նախընթած հիմնարկում: Պետական հավասարեցրի Տեղայնացման գործընթացը մայիսի մեջնից արդեռ մենարկել է:

Երեկ՝ Նոյյան տաղան՝ ակումբում ասովիսի ժամանակ սոցիոլոգ մահմդություն հայտնեց, որ նախարարի ոռուումը կիսաօքեցնի մասնավոր ծննդասների թվի ավելացման: Ըստ նրա՝ Երեւանում կենսռնացված է թիվը ներկայութեաւ 2/3-ը, հետեւարար մայրաքաղաքում կանայք լազ մասնագետների ավելի հետեւ կատարեն, քան մարզերում, եւ Երեւանի ծննդասներում կգոյանան հերթեր, իսկ մարզերի ծննդասները կդատարկվեն: Թեեւ հանրապետությունում իմաստ աշխատում է 850 մանկաբարձ-գինեկուող ու բոլոր մարզերը մանկաբարձ-գինեկուող ներկը աղափառված են, այնուամենայնիվ կաղրային ներուժը կենսռնացված է մայրաքաղաքում: Բժշկական կաղրերի մեկնումը մարզեր մետք է դարձնել ավելի գրավիչ, եւ այսօր դա ընդհանուր համանարարային խնդիր է:

Երևանում ծննդալուծման համապատական մարզերի կանայք, որոնք առանց ուղերձման են եկել, ովքի վճարեն 107 հազար դրամ, ինչը բոլոր կանայք իրենց թույլ տալ չեն կարող: Անցիղողն ասում է՝ զյուղերի ընականության միայն 15-20 տոկոսը

Վերաբերում է ոչ միայն ծննդօգնությանը, այլեւ բուժօգնության մուսս ուրսներին:

Ընկանուն տպագրությամբ՝ Ա-
հարոն Աղիբեկյանը թեմային լավ
չէր տրամադրում, չէր ուսումնահա-
րել ոլորտ ու ոչ էլ կատարել էր սո-
ցիոնիզմի կան հարցում Դերենիկ
Դումանյանի որոշման Վերաբ-
րյալ, ճանաչուելու ասկայն, դաս-
տոնական մի վիճակագրություն,
ըստ որի՝ 2000 թվականին տան-
տայամաններում ծննդաբերել է
ըստու 1000 կին, 2005-ին՝ 650, իսկ
2011-ին՝ 150 կին: Այս միտումն, սո-
ցիոնիզմի կարծիքով, ցույց է տալիս
ծննդօգնության հիմնարկների
հանուն լայտահության ավելա-

Ծննջօգնության հայաստանյան
բոլոր հիմնարկներում ծննդաբեր-
ռություններն ընդունում են ման-
կաբարձ-գինեկողոգներ՝ անկախ
հանգամանից՝ ծննդաբերությու-
նը բարդացած է, թերեւ ժեղումով,
թե՝ նորմալ: Եվրոպական երկնե-
րում նորմալ ծննդաբերություններն
այօր ընդունում են ընտանեկան
բժիշկներն ու մանկաբարձութիներ-
ր, սակայն այսպահանուն բոլոր
եւսակի ծնունդների ընդունումը
հանձնարարված է մանկաբարձ-
գինեկողոգներին, որոնք համար-
վում են ավելի բարձր որակավոր-
ման մասնագետներ, բան ընտանե-
կան բժիշկներն ու մանկաբարձու-
թիներն:

H. M.

Սուրե. Զինվոր զինվոր է, երբ ուսի մետական մածողություն

1-hsi toha

Դ-ին Եղից
Դե, Տղթից Շատերը չգիտեին Մոնթեի
մասին, մենակ լսել էին: Խաջորդ օրը որո-
ւեածի զնամ գորամասի ակումբում օճնվո՞

գրադարանն ու Մոնթեի մասին գիրք Վերց-
մեմ, կարդամ: Գնացի ու դարզվեց՝ զնիցի
մի 10-15 տղա առավելության գնացել էին, որ
Մոնթեի գիրքը կարդային: Մինչև եռ գիրքը
ինձ հասավ, մի երկու ամիս անցավ», ծի-
ծաղելով դատմում է **Արմանը** ու Շեյսպիրը:
որ գրում համարես հավանեց Մոնթեի
թեսակը կոստյում:

«Եթե մենք կորցնենք Արցախը, մենք կը-
շենք հայ ժողովրդի դատության վերջին է-
ջո», արտասանեց Արմանը՝ հավելելով, որ
դիրքը բարձրանալին հաճախ է այս խոսքը
ինչում:

Արցախյան ազատամարտը Մոնթեին հայրենին վերադարձեց: Սկզբնական շրջանում նրա գալն այնքան էլ թերմ չընդունվեց: Նրա նկանամբ հոյս ու հակա չկար, ամերիկահայ Մոնթեի բնափորտքան շատ գծեր անսպառ էին հայ իրականության համար, իրանանատարներն ու ազատամարտիկները չէին հասկանում նրան, սակայն ժամանակն աճեց ինչ իր տեղ դրեց, ու մի բանի դժվարագոյն մարտերից հետո Մոնթեի ցուցաբերած խիզախությունն աղացուցեց, որ երիտասարդն իսկական զինվորական ու արժանի հայորդի է: Մոնթեի հա-

Պատմությանը: 1992-ի հունվարին Մոռթեին հանձնարարվելս է Մարտունու շքանիշի խմբաղացողականության ուժերի հրամանաւորի պատմությանը: Օճախ լեռնանցի նկատմամբ նրա դեկապարած ամենաաղասիանատու եւ փայլու գործողություններից:

Դեռևս կենդամության orff Մոնթեն լեզվագիրը հերթու էր: Նրա խիզախությանը ուղարկելու հայրենասիրությանը զուգահեռ՝ մեծ դեպք խաղաց նաև մեծ հավաքը՝ իր գինվորների ու ժողովորի հանդիպմանը:

1993-ի հունիսի 12-ին, Աղյամի կրակական գործողություններից հետո Մարտինու դաւագանական շաբաթը պատճենաբառ է հայության պահանջման համար:

Երախտաղաց արցախցին դասերազմի ավարտից հետո, ի հիշատակ Սոնթեի, Մարտինի տրօնականությունը կոչել է Սոնթեաբերդ հիլ կենտրոնում կանգնեցված է Մարտ հունիսի 1-ին:

շարժան-կիսանդրին: Մոլորեն Հայաստանի եւ Արցախի հանրապետությունների ազգային հեռու է, դարձեաւուվել է «Հայրենիք», «Ուսկե արծիվ» եւ ԼՂԴ «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի օքանականներով: Նրա անունը են կրում ՀՀ ռազմական հոլեօթ, Երևանում եւ Ղարաբաղում բազմաթիվ դդրամներ:

Երեւանի ղետական համալսարանի դոկտոր, դրոֆեսոր, Սանկտ Պետերբուրգի էկոլոգիայի, Սովորական միջազգային ինֆորմատիզացիայի, Նյու Յորքի գիտությունների և Ֆրայբերգի լեռնային ակադեմիաների դասպավոր անդամ ՌՈՒՅՈՒՏ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆԸ աշխարհում հայտնի այն երկրաբաններից է, ում հետ զրոյցը անժոռաց դաս է դառնում նաև լրագրողի համար։ Նրա խոսելու ընթացքում բնությանը ակտում ես նայել խոռոչացույցով, իսկ էկրանային ցացող կաղըներ դիտելիս ուղղակի տեղափոխվում ես վերին մի ուղեծիր եւ գիտնականի հետ հրձվում փոթորկի, հրաբուխի, դասահողմի ու ձնահյուսմի գեղեցկությամբ, եթե, իհարկե, մարդը դրանից չի տուժում։ Ծե-ըստ է հասնել այսպիսի տեսողականության։ Պրոֆեսորը դասմում է...»

«Տայասանը ոչ թե հարնիս,
այլ ւաս հարնիս երկիր է», բայց...

Երիտասարդություն եւ ռոմանական

- Երկրաբան դարձել եմ դատա-
հականորեն: Մոսկվայի միջազ-
գային հարաբերությունների ինս-
տիտուտի 2-րդ կուրսի ուսանող էի,
երբ մայր հիվանդացավ եւ խնդ-
րեց վերադառնալ: Նաև օրհասա-
կան վիճակն զգալով՝ հաջորդ
օրն իսկ գնացի դեկանատ: Բո-
լորն իհարկե զարմացան, որովհե-
տեւ բացառակ գերազանցիկ էի,
բայց հասկացան դրույթուն եւ
իհնձ մի թուղթ սկիմ, որով առանց
բնության կարող էի տեղափոխ-
վել այլ բուի: Ամելիին, սակայն,
դեռ չգիտեի:

Այստեղ մոլորված՝ դատանի Ռուբեն Փը 1954 թ. Մովսէպյանի փողոցներում հանդիպում է հոր ընկերոջ՝ դրույտական դասախոս Զանջուղազյանին, ով լսելով, որ Տղան տարված է լեռնային տուրիզմով ու ալպինիզմով, խորհուրդ է տախու Երրաբան դաշնալ: Դետարքական այս է, որ հենց նոյն օրը Երիտասարդը հար եւ նման մի խորհուրդ էլ գերմաներենի դասախոսից է ստանում: Տարիին առած կինը 18-ամյա Տղային ասում է. «Ե՛՛ Գեւորգյան, ինչ ուզում ես դարձիր, միայն թե բաղաբանությունից դուրս արի: Գնա ինժեներ՝ դարձիր»: Այս խոսքը Վազորու է լինում, եւ Եր Ռուբեն Փը, հեռանկարով խանդապառ, գալիս է Երեւանի դետական համալսարան, դրուեկտորը չի թագֆունդ զարմաներ: Պատանուն խորհուրդ է տախու չփոխել հովանանիսար ուղղությունը, բայց նոր Երազանին գայթակղությունը խիս գորեր է լինում, եւ այժմ՝ տասնամյակների հերթին տրոթեստում ապահով է

- Որոշակի համար երթ չեմ զղացել ոչ միայն նրա համար, որ այն ժամանակ երկրաբանության մեջ ոռնանակի բան կարծանվորդություններ, խարույկներ, գիշերային երազանքներ, կիթառ, այլն որ հասկացա, թե դեմք է բնության հարցերով զբաղվեի՝ լիներ կենսաբանություն, ֆիզիա, ֆիզիկա թե հենց երկրաբանություն:

Գիտություն եւ օգտակարություն

Ընդուլիք Գեղորայան այն գիտ-
նականներից է, որոնց նախա-
ձեռնությունները զուգորդվում
են կյանքի հարցեր լուծելու սկզբու-
նուվ: Նշանական մասնակիութեան ոչ բե-
ճուում են թթի վրա, այլ կյանքի
են կոչվում եւ ծառայում մար-
դուն:

Ի սկզբանե հետազոտելու
մղումն այնքան մեծ է եղել, որ նա
1960-ականների սկզբին հետևո-
թյամբ բռնել է համալսարանից
հետև զբաղեցրած լուրջ դաշտո-
նը՝ Քայասանի ժողովներին
ավագ ինժեների արողու, Մուս-

վայի Կերնանդսկու անվան Երևաքիմիայի եւ անալիտիկ ֆիճայի ինստիտուտի աստիրանուուայում ճամանակցել գիտական բարգավաճների, 1965-ին՝ 30 տարեկանում, դաշտամանել թէկնածուական թեզ եւ Երևանի դոկտուսինիկական ինստիտուում աշխատանքի անցել որմես գիտահ-

օգտակար մի զյուտ, իսկ այժմ փորձարկություններ է անում իմիական արդյունաբերության թափոնների վնասագերծման ուղղությամբ։ Նա մասնավորապես դարդում է, որ այսօր Հայաստանին օդի ղես անհարաժեշտ է կազմակերպել ծծմբական թթվի անթափոն արտադրություն ոչ միայն նրա հանար, որ Ալվենը դրվագի գործարանը դադարեցնի ծծմբական զագերի արտանետումները, այլև որ սասցված ծծմբական թթվով սկսեն ճշակել Արարայան դաշտի օրեգօր աղակալուն հողերը։

Հարց է առաջանում. մի՞թե
անհնար է, երբ ցեղիսը սփռված է
Հայաստանով մեկ...

Հաճելին
օգտակարի հետ.
Երկրաբանություն
եւ Տուրիզմ

Այստիսկ բարդ ըղթայից հետ
ընթերցողը կմտածի՝ դե, երեւ
վերջ, մի ճարդու ծառայություն-

თან აქსალან მას ისტორიულ
ცნობაში უარტერები ეს ხელი
იყავის: სე խոսტიკ, სხვანი,
ორ 85 სულიონი წრობანის ა-
რთესავან ზაյასავანი აელო
ჩანარ ამორტილი ლავ სხვ է ფარ-
იოს, თუ მნიშვნელოვან მასაზე
უდინებელი და გარე რა ისტორია

Ի՞նչ է արվում, ինչի՞ց
սկսել, երբ ոսկուց
քանի մետաղներ...
քափսում են

Ուլողիք Գելորյանի աշակուրց
գնահատմանը՝ ներկա Հայաստա-
նը արտադրական տեսակետից
բավական հետ է զնկել Խորհրդա-
յին Հայաստանից, բայց դա չի
նշանակում, թե դիսի համա-
կերպվեն ստեղծված իրավիճա-
կին:

- Ես համոզված եմ, որ կան լավ ժամանակներ, եր այստեղ էլ կներխուժեն բարձ տիսնոյն-գիաները, եւ ինչուս Ծվեդիայում, ճեմք էլ մի համբավարից 10

Այսքանից հետո, երբ զրոյցը հասնում է բնադրականությանը, դրստեսոր դարձյալ բերում է Ծվերիայի օրինակը: Այստեղ, ասում է, Երևաթի 5 հանգավայր կա, որն աշխագործումից սանում են 20 ժմրի մետաղ եւ... ոչ մի թափոն: Հետո էլ՝ թափոնի նկամամբ հատուկ մոտեցում կա: Այսդեմ չէ, որ թափոնը լցնեն մի դրչամբար ու մոռանան: Դրա համար արդյունաբերող դետությանը հարկ է վճարում: Այստեղ ճիշտ հակառակն է, որ դետությունը դիսի ծախսեր անի, որ դրչամբարը դադարանի, արտահնութերը կանխի:

Nºru t̄ b̄lf̄

- Արտացալությունը,- կար ասում է գիտնականը:- Այսօր, ցավով, Դայաստանը դարձել է տեղանի, որից գերահույքներ սաշցող մարդիկ կազմ չունեն Դայաստանի ժողովրդի հետարրությունների հետ։ Դանի շահագործող բռլոր ընկերությունները 100 տոկոսով դրսի ընկերություններ են, որոնց հոլոգոդ հիմա եւ այսօր բառերն են, այս դասի հաջողությունները։ Դայաստանի վաղը նրանց չի հուզում։ Մեր բնադրադասների ահազանգերը ծիծ են։ Ասված չանի, որ նրանց կանխատեսությնները ծիծ ողուր օամ.

ողվրդի: Պետությունը միշտ կարդանա վերահսկել իր դաշտունքը եւ ամենախիստ դաշիճներով կանչել բնության աղոտումը: Ա-նելիքներ օսա ունեմ...
ԽԵՎԻ-ՋԵՎԻ ԳԻՐԵԶՅԱ-

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ԲԻԵՆԱԼԵԻ ԾՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ

Սուրբ Ղազար կղզում գուցադրվել է Հայաստանը ներկայացնող դատումը

Հայաստան այս տարի ճամանակցել է Վենետիկի ժամանակակից արվեստի բիենալեին, որը կրում է «Դարավագիտական տարածք» խորագիրը: Երեք ճեղույթի նախարարության ժամանակակից արվեստի վաշրջապահ տեղ Սեյրանուի Գեղամանը լրագրողների հետ համարձակ նեց, որ Հայաստանի կողմից ներկայացված է Արարատ Սարգսյանի «Տղա Դավթի եւ աղջիկ Խանդութի հեթիաթի դատումը», որը շաղկալում է ժամանակներն ու գեղարվեստական հին ու նոր արտահայտչամիջոցները: «Հայաստանի ներկայացրած իր մքնութեան համարն է նախագիծն ամբողջովին իրականացված դրվագ նորագույնը»:

Ըստ Գեղամայանի, «Տղա Դավթի եւ աղջիկ Խանդութի հեթիաթի դատումը» ոչ միայն լիովին համարտասախանում է բիենալեի գլխավոր կոնցեռնության, այլև այն տեղին է այն միջավայրում, որտեղ ցուցադրվում է՝ Սուրբ Ղազար կղզում, այնտեղ, որտեղ ի հայ են եկել հայ բազմադարյան մշակույթի բազում նմուշներ, որոնցից է հայ առաջին տպագիրը:

Նախագիծ համարող Արման Գրիգորյանը նույն է, որ Սուրբ Ղազար կղզուում է սկսել հայկական մոդեռնիզմը, մինչեւ այսօն ժամանակակից աշխարհում շատ են խոսակցությունները մոդեռնի ճգնաժամի մասին:

Վենետիկի բիենալեում Հայաստանը ներկայացնող նկարից Արարատ Սարգսյանը էլ իր հեթիաթի ավելացրեց, որ կարեւում է այս նախագիծը նաեւ իր սոցիալական հմաստով: «Բիենալեն սոյում չեւ, եւ այստեղ ամեն տարի ներկայանալը որդես երկիր, որդես մշակութային արժեւ արդեն տա կարեւում է: Յուրաքանչյուր նկարչի համար ուրախությունը է նման միջոցառման մասնակցելու»: Ինչդեմ ընդգծում է նկարիչը, տա անվանի արվեստաբաններ տպակորպած էնի Հայաստանի մասնակցությունից:

«Տղա Դավթի եւ աղջիկ Խանդութի հեթիաթի դատումը»-ի տեսահոլովակն անընդեմ ցուցադրվել է բիենալեի հիմնական մեծ տաղավարներն ընդգրկու «Զարդին» եւ վետենիկյան Զինանոցի՝ Արտենալիի հսկայական համալիրի նախարարություն, ինչդեմ նաեւ մշակութային և հասարակական նախարարությունը:

Վետենիկի ժամանակակից արվեստի բիենալեն աշխարհի խուռագույն մշակութային միջոցառումներից է, որը հիմնադրել է 1895 թվականին՝ որդեմ «Վետենիկի միջազգային գեղարվեստական ցուցահանրես»՝ ցուցադրելով 16 երկր նկարիչների ստեղծագործություններ:

Հայաստանը բիենալեին մասնակցում է 1995 թվականից: Ի դեմ, մասնակցության համար մշակույթի նախարարություն այս տարի տրամադրել է 5 միլիոն դրամ:

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Վահրամ Փափազյանի հորելյանին

Այսօր, հունիսի 13-ին, ժամը 14:00-ին Հայաստանի Հանրապետությունում Ռուսաստանի հետ համագործակցության, գիտության եւ մշակույթի ռուսական կենտրոնի հետ համատեղ Ազգային գրադարանի թամանյանական մասնաւոնի դահլիճում տեղի կունենա միջոցառում՝ նվիրված Վահրամ Փափազյանի 125-ամյա հորելյանին:

Պատրներաց Մատենադարանի արարատան ձեռագրերի ցույց

Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարանի հավաքածուի ավելի խան 18 000 ձեռագրերից ցույց 3000-ը կազմում են արարատան ձեռագրեր (արարեւեն, դարսակերեւ, օսմանեւեն եւ այլն): Դրանց մկանագրում եւ լուսում նախրումը Մատենադարանի գործունեության կարեւուր ուղղությունում է:

Այս առօնուվ խոստումնալից համագործակցությունը է ծավակել Մատենադարանի եւ Արարատան ձեռագրերի միջազգային ընկերակցության միջնութիւնում է, որի ցաջանակներում սույն թվականի հունիսի 18-22-ը առաջին անգամ Հայաստանում կազմակերպվելու է Արարատան ձեռագրերի մկանագրագիր արարատան մերժական դասընթաց՝ օժանդակությամբ Տեսաւորու իսլամիկու հիմնարկության (Thesaurus Islamicus Foundation):

Մատենադարանի նորաստեծ Արարատան ձեռագրերի բաժնի հրավերով դասընթացը վարելու է Լեյբնի համալսարանի դատավոր դրամագիրը, «Journal of Islamic Manuscripts»-ի գլխավոր խմբագիր, ճամաչված գիտնական 3ան 3ուս Վիտկամը:

Պատրներաց մասնակցելու են 30-ից ավելի արեւելագետներ, բանաստերներ, դասմարաններ, ձեռագրագետներ, արվեստաբաններ Հայաստանի եւ արտելիքից:

Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարան

Լույս է տեսել «Անի. Պահլավունյաց եկեղեցիներ» դրակը

Հարատարակվել է «Անի. Պահլավունյաց եկեղեցիներ» դրակը: Ավելի վաղ՝ 2011 թ. լոյս է տեսել նաեւ «Անի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» (Տիգրան Հոնենցի) եկեղեցական համալիրը» դրակը: Երկու դրակների ընդհանուր կայացածական հումքիսից 14-ին, ժամը 15-ին ՀՀ ճարտարապետությունը միությունում է՝ «Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների եւ լատանական միջավայրի դահմանության ծառայություն»: ՊՈԱԿ-ի գիտամոթուության խորհրդի որոշմամբ մերժուած կայացածական հումքը կայացած է աշխատավայրությունում:

«Տորոս Տօրամանյան պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների մասին» մասին մասնակից մասին:

«Տորոս Տօրամանյան պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների մասին» մասին:

«Տորոս Տօրամանյան պատմամշակութայ

